

Et praksisnært indspark i debatten om naturnær skovdrift

Af skovrider Niels Peter
Dalsgaard Jensen, SLS A/S *)

Naturnær skovdrift giver en række fordele sammenlignet med renafdrifter.

Men det skal styres med selvfornyelse (ikke naturfornyelse), udrensning, differentieret hugst og indlægning af faste kørespor.

Jeg skrev i et opråb i Skoven 8/2004, at naturnær skovdrift ikke er et skovdriftssystem, hvor den højkvalitative vedproduktion kommer helt af sig selv ved at man vender ryggen til skoven i mange år.

Jeg bliver mere og mere nervøs for, at skovbruget om 20-30 år står med vedmassefattige skove med uacceptabel dårlig vedmassekvalitet. Det sker i takt med, at jeg oplever at den naturnære skovdrift bliver taget til indtægt for at være "Skovdyrkningsystemet".

Det kan kun gå galt, for havde den naturnære skovdrift være så oplagt og enkel og alle andre skovdyrkningsystemer overlegen, så havde den naturnære skovdrift nok fået større succes op igennem det sidste århundrede.

Allerede i perioden fra 1898-1904 diskuterede man i "Forstlig Diskussionsforening" anvendelsen af plukhugst i de danske skove. Konklusionen var, at det duede ikke til de danske klimatiske forhold.

Renafdrifters ulempe

Jeg vil gerne genopfriske ulemperne ved anvendelse af renafdrifter i *nåletræsdyrkingen* fordi heri ligger udgangspunktet og argumenterne for den naturnære skovdrift:

Naturnær drift kræver omhyggelig pleje for at give fornyelser af god kvalitet (foto af gammel douglasgran med fornyelse af douglas, rødgran mv.).

- Næringsstofftab i kulturfasen.
- På udsatte lokaliteter enorme problemer med udtørring og frost i kulturfasen.
- Ved renafdrift er der store økonomiske tab i nabobevoksningerne pga. eksponeringen (tørke- og stormfaldsopløsning).
- Problemer med billeangreb – snudebiller og barkbiller.
- Afdrift, når gennemsnitstræet har nået den økonomiske optimale omdriftsalder – i praksis sker det ofte meget før pga. opløsning og stormfald.
- Skovejeren/skovdyrkeren bestemmer ikke i skoven – det gør udtørring, billerne, stormene osv.
- Pesticidanvendelsen er en integreret del af systemet.
- Biodiversiteten er at sammenligne med en ørken – der er dødt, men enkelte individer har specialiseret sig i at overleve i de træmæssige ørkener.

Naturnær drift

For mig at se vejer ulemperne langt mere end de åbenlyse fordele, der

også er ved renafdriftssystemet. Derfor blev jeg i starten af 1990'erne overbevist om, at den naturnære skovdrift måtte være et brugbart alternativ – men, men, men.

Det er et system, hvor man meget hurtigt kan sætte den opsparede kapital i skoven over styr, hvis man ikke tænker sig om og så at sige stikker fingeren dybt i skovjorden.

For mig er de vigtigste faktorer i den naturnære skovdrift:

- Bevarelse af skovklimaet.
- Magt over ukrudtet uden anvendelse af herbicider.
- Større vedmasseproduktion gennem kontinuert skovdække.
- Vedmassekvalitet på samme niveau som i renafdriftssystemet.
- Større biodiversitet.
- Større flersidig værdi for skovejeren.
- Større handlefrihed i skovdriften.
- Jævnt likviditetsforløb, når først systemet er etableret.

Men tro ikke at alle disse forventninger til systemet indfrier sig selv, alene fordi man siger "Naturnær Skovdrift" som var det "Sesam luk dig op".

*) SLS A/S: Salten Langsø Skovadministration A/S.

Inden jeg går længere, vil jeg understrege at mine erfaringer og anbefalinger selvfølgelig kun gælder de jordbundstyper, jeg arbejder med i det daglige – dvs. morænelandskabet og på hedesletterne.

System og rettidig omhu

Desto mere jeg arbejder med de problemer som opstår, når man har udvist den anbefalede tålmodighed og vendt ryggen til længe nok og resultatet mildest talt er utilfredsstillende, desto mere er jeg overbevist om, at den naturnære skovdrift skal sættes i system. Der skal planlægges, der skal udvises rettidig omhu, der skal udvises god skovdyrkning.

Med andre ord det skal gøres med Gefühl 1). En skovdyrkning, der ligger langt væk fra det franske laissez faire 2).

Nå, men så duer systemet alligevel ikke vil mange måske anføre fordi, vi skal have et system, som vi bare kan vende ryggen til, hvor vi kan spare medarbejdere, investeringer og administration.

Selvfølgelig duer systemet også med de rammebetingelser skovbruget er i nu og i den nærmeste fremtid.

Men som nævnt kræver det rettidig omhu og respekt for de naturgivne betingelser og ja selvfølgelig kan en faglig dygtig skovarbejder og en faglig dygtig maskinskover udfylde centrale roller i den naturnære skovdrift. Det er ikke et akademisk system, som kræver skovfogder og skovridere som i starten af sidste århundrede.

Anbefaling

Udtrykt lidt mere præcist er det min anbefaling at den naturnære skovdrift skal bygge på:

- Selvforyngelse i nåltræ (ikke kun spontan naturforyngelse).
- Nødvendig kvalitetssikring af foryngelsen gennem udrensning af Vorwuchs 3) og lignende – en vis egaliserings af foryngelsen.
- Afkortede effekter – til nøds uafkortede specialeffekter – frem for langtømmer.
- Differentieret hugst igennem bevoksningens levetid.
- Faste kørespor.

Den naturnære skovdrift skal ikke nødvendigvis benyttes i alle træ-

Vender man ryggen til kan det ende i birk eller – som her – ørnebregner.

arter og i alle områder i en skov (terræn, fugtighedsforhold, eksponering, ukrudtsvegetation m.v.). Udgangspunktet for en konvertering til naturnær drift i den enkelte bevoksning skal være optimal. Ellers må man hellere skyde konverteringen en hel omdrift f.eks. ved at lave mellem-løsninger med underplantning eller en decideret renaftdrift.

Naturnær skovdrift er en central del af den bæredygtige skovdrift. I de danske retningslinier for bæredygtig skovdrift på ejendomsni-

veau står der: ”Driften skal fremme produktionen af kvalitetstræ og andre produkter. Produktionen af kvalitetstræ kan dog fraviges på lavproduktive lokaliteter, samt hvor natur- eller kulturhistoriske forhold tilsiger det.”

Der er altså ikke basis for bare at vende ryggen til skoven og lade det hele ende i birke- og pilekrat med solitærtræer af gran eller ørnebregner.

Der skal produceres kvalitetstræ mine damer og herrer !

www.**SKOVPLANTER**.dk

Salg og produktion af kvalitetsplanter til:

- Skov og skovrejsning
- Landskab og læhegn
- Juletræer og pyntegrønt

Skov- og landskabsafdeling:

- Grenknusning
- Stub- og rodfræsning
- Boring af plantehuller
- Plantning af skov

Ring til - 86 66 17 90

AARESTRUP PLANTESKOLE
Aarestrupvej 162 – 7470 Karup – mail@skovplanter.dk

1) Følelse.

2) Ligegyldighed.

3) Dårligt formet opvækst.